

KULLANICI KILAVUZU

2005/36/AT sayılı Direktif

**Mesleki Yeterliliklerin Tanınması Hakkında Bilmeniz
Gereken Her Şey**

66 SORU

66 CEVAP

Bu belge sadece bilgi edinilmesi içindir. Avrupa Komisyonu ve personeli belgenin içeriğinden hiçbir şekilde sorumlu tutulamaz.

GİRİŞ

AVRUPA'DA VATANDAŞLARIN HAKLARI

Vatandaşların başka bir Üye Ülkede ekonomik faaliyette bulunma hakları, Antlaşmada yer alan temel bir haktır. Ancak İç Pazar kuralları dahilinde, her bir Üye Ülke, kendi ülkesinde geleneksel olarak geçerli olan bir yeterlilik şartını, belirli bir mesleğe girişte yasal olarak zorunlu hale getirmekte serbesttir. Bu, başka bir Üye Ülkede aynı mesleği icra etme yeterliliği olanların, farklı bir mesleki yeterliliğe sahip olmalarından dolayı, örneğin yeterliliklerini kendi Üye Ülkelerinde edinmiş olmalarından dolayı, Avrupa Birliği'nde mesleklerin serbest dolaşımına engel oluşturmaktadır.

Bu nedenle, Avrupa kurumları Üye Ülkeler arasında mesleki yeterliliklerin karşılıklı tanınmasını kolaylaştırmak için kurallar koymuştur. Mesleki yeterliliklerin tanınmasına ilişkin 7 Eylül 2005 tarih ve 2005/36/AT sayılı Direktifin amacı budur. Bu Direktif tanınmayı kolaylaştırmakla birlikte, Avrupa Birliği'nde mesleki yeterliliklerin tanınmasına ilişkin uygulamada tek bir çözüm yoktur. 2005/36/AT sayılı Direktife aşağıdaki adresten ulaşılabilir:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2005:255:0022:0142:EN:PDF>

Bu Direktif, 2005/36/AT sayılı Direktif koordinatör grubunca (Üye Ülke temsilcilerinden oluşan) onaylanan davranış kuralları rehberi ile desteklenmiştir. Bu rehber, mesleki yeterliliklerin karşılıklı tanınmasına ilişkin iyi ve kötü ulusal idari uygulamaları açıklamaktadır. Bu rehbera aşağıdaki adresten ulaşabilirsiniz:

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/future_en.htm#docs

BU KILAVUZU NASIL KULLANACAKSINIZ?

Bu kılavuzun amacı, basit bir soru cevap formatı kullanarak, başka bir Üye Ülkede mesleki yeterliliğinizin tanınmasını talep ettiğinizde size haklarınızı anlatmaktır. 66 soru aşağıdaki yapı kullanılarak cevaplandırılmıştır.

Öncelikle 2005/36/AT sayılı Direktifin sizin durumunuza uygulanıp uygulanmadığını kontrol etmelisiniz. Bunu yapmak için, kılavuzun **I numaralı** bölümündeki soru ve cevaplara bakmalısınız.

Eğer Direktifin kapsamına giriyorsanız, mesleğinizi başka bir Üye Ülkede geçici olarak mı yoksa sürekli olarak mı icra etmek istediğinizi kendinize sormalısınız (**Bkz. soru 13**). Aslında Direktifin kuralları her iki durum için aynı değildir. Eğer başka bir Üye Ülkede mesleğinizi geçici olarak icra etmek istiyorsanız, kılavuzun **II.A numaralı** bölümüne bakınız. Eğer başka

bir Üye Ülkede kalıcı olarak iş kurmak istiyorsanız kılavuzun **II.B** numaralı bölümüne bakınız.

Söz konusu mesleğe bağlı olarak Direktifin kurallarının farklılık gösterdiğini belirtmek gerekmektedir. Farklı kurallara bağlı olan üç ana meslek kategorisi vardır:

-Avrupa seviyesinde asgari eğitim koşullarının uyumlaştırıldığı meslekler: doktor, genel bakımdan sorumlu hemşire, diş hekimi, veteriner hekim, ebe, eczacı ve mimar. Bu meslekler kılavuzda “sektörel meslekler” olarak anılacaktır;

-2005/36/AT sayılı Direktifin IV numaralı ekinde belirtilen ticaret, sanayi ve işletme alanındaki meslekler;

-bu kılavuzda “genel sistem meslekleri” olarak anılacak diğer tüm meslekler.

Bu nedenle, yeterliliğinizin olduğu ve başka bir Üye Ülkede icra etmek istediğiniz mesleğe hangi kuralların uygulandığını kontrol etmeniz gerekmektedir. Farklı kurallar kılavuzun **II numaralı** bölümünde açıklanmaktadır.

Son olarak, maliyetler, başvurular, dil becerileri ve problem olması durumunda kiminle temas kurulacağı gibi uygulamaya ilişkin bilgiler, kılavuzun sırasıyla **III, IV, V ve VI** numaralı bölümlerinde yer almaktadır.

DAHA FAZLA BİLGİYİ NEREDEN EDİNEBİLİRSİNİZ?

- 1) Genel hatlarıyla 2005/36/AT sayılı Direktife ilişkin daha fazla bilgi (İngilizce, Fransızca ve Almanca dillerinde mevcut) Avrupa Komisyonunun web sitesinden aşağıdaki adresten edinilebilir:

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/index_en.htm

- 2) Üye Ülkeler 2005/36/AT sayılı Direktife uyum sağlamak zorundadır. Direktifi ulusal hukuklarına aktarmaları gerekmektedir. Ancak bu kılavuz 2005/36/AT sayılı Direktifin aktarılması amacıyla tesis edilen ulusal kurallara ilişkin bilgi sağlamamaktadır. Tanınma prosedürü ve yürürlükte olan ulusal kurallara (gerekli belgeler, mesleğin düzenlenmiş olup olmadığı, düzenlemenin seviyesi vb.) ilişkin tüm bilgiler ulusal temas noktalarından edinilebilir. Genel olarak ulusal temas noktaları mesleki yeterliliğinizin tanınmasına ilişkin tüm bilgileri vermekle sorumludur. Aşağıdaki adresten temas noktalarının listesine ulaşabilirsiniz:

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/contactpoints/index.htm

- 3) Ev sahibi Üye Ülkede uygulanan tüm formaliteler için hizmetler iç pazarı hakkında 2006/123/AT sayılı Direktif¹ ile kurulan tek temas noktalarına başvurabilirsiniz.

I. 2005/36/AT SAYILI DİREKTİFİN SAĞLADIĞI AVANTAJLARDAN YARARLANABİLİYOR MUSUNUZ?

Aşağıdaki sorular 2005/36/AT sayılı Direktifin sağladığı avantajlardan yararlanıp yararlanamayacağınızı belirlemenize yardımcı olmak amacıyla oluşturulmuştur. Bu kurallar ancak belirli şartlar karşılandığında uygulanmaktadır:

1) Başka bir Üye Ülkede çalışmak mı yoksa eğitim görmek mi istiyorsunuz?

2005/36/AT sayılı Direktif bir Üye Ülkede mesleğini icra etmek için tam yeterliliğe haiz ve başka bir Üye Ülkede aynı mesleği icra etmek isteyen kişilere yöneliktir.

Başka bir Üye Ülkede eğitim görmek isteyen ya da bir Üye Ülkede eğitim kursuna başlayan ve başka bir ülkede devam etmek isteyen kişiler Direktif kapsamında değildir. Bu kişiler, diplomaların akademik tanınması konusunda Ulusal Akademik Tanınma Bilgi Merkezlerinden bilgi alabilirler.

<http://www.enic-naric.net/>

2) Hangi mesleği icra etmek istiyorsunuz?

2005/36/AT sayılı Direktif; 2006/43/AT sayılı Direktif kapsamında yer alan resmi denetçiler, 2002/92/AT sayılı Direktif kapsamında yer alan sigorta aracıları ya da 77/249/AT ve 98/5/AT sayılı Direktifler kapsamında yer alan, ana ülkesindeki mesleki unvanını çalışmak istediği diğer Üye Ülkede kullanmak isteyen avukatlar gibi spesifik direktiflerin kapsadığı mesleklere uygulanmamaktadır.

Ulaştırma sektöründe de bir takım spesifik direktifler mevcuttur.

Örnek olarak: Eğer İtalya'da çalışmak isteyen Sloven bir hava trafik kontrolörü iseniz mesleki yeterliliğinizin tanınması 2006/23/AT sayılı Direktif kapsamındadır; eğer Polonya'da çalışmak isteyen bir Çek hava pilotuysanız 91/670/AT sayılı Direktif kapsamındasınız; denizcilik sektöründeki bazı meslekler 2005/45/AT ve 2008/106/AT sayılı Direktifler kapsamındadır.

¹ Sağlık meslekleri ve çalışanları (veterinerler hariç) 2006/123/AT sayılı Direktif kapsamında olmadıklarından dolayı, bu yöntemi kullanıp kullanmama kararı üye ülkelere bırakılmıştır.

2005/36/AT sayılı Direktif, spesifik direktifler kapsamında olmayan tüm mesleklere uygulanmaktadır. 2005/36/AT sayılı Direktif kapsamındaki mesleklerin listesine aşağıdaki web sitesindeki veri tabanına başvurarak ulaşabilirsiniz:

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/regprof/index.cfm?fuseaction=home_home

2005/36/AT sayılı Direktif kapsamındaki meslekler hakkında daha fazla bilgi istiyorsanız ev sahibi Üye Ülkelerin temas noktalarına başvurabilirsiniz:

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/contactpoints/

3) Uyuşunuz nedir?

2005/36/AT sayılı Direktif 30 ülkenin vatandaşlarına uygulanmaktadır: 27 AB Üye Ülkesi ve İzlanda, Norveç ve Lihtenştayn.

Direktif, eskiden farklı bir vatandaşlığa sahip olsa bile tanınma talebi esnasında yukarıda sayılan 30 ülkeden birinin vatandaşlığına sahip olan kişilere uygulanmaktadır. Çifte vatandaşlığa sahip olan kişilere de uygulanmaktadır. *Bu nedenle örneğin İtalyan vatandaşlığı da olan bir Arjantin vatandaşına uygulanabilmektedir.*

Mesleki yeterliliklerin tanınmasına ilişkin olarak İsviçre'ye spesifik kurallar uygulandığını belirtmek gerekmektedir.

4) Üçüncü ülke vatandaşı iseniz 2005/36/AT sayılı Direktifin sağladığı avantajlardan yararlanabiliyor musunuz²?

Direktif ayrıca Avrupa Birliği içerisinde serbest dolaşım hakkını kullanan bir AB vatandaşının aile ferdi olan üçüncü ülke vatandaşlarına da uygulanmaktadır³.

Örnek olarak: İngiliz diploması olan Amerikalı bir doktor, bir İngiliz vatandaşı ile evlidir. Çift İngiltere'de yaşamaktadır ve Almanya'ya taşınmaya karar vermişlerdir. Bu durumda, İngiliz tıp diploması olan Amerikalı doktorun yeterliliği, 2005/36/AT sayılı Direktife uygun olarak Almanya'da tanınmalıdır.

Direktif uzun dönem yerleşik statüsü olan üçüncü ülke vatandaşlarına da uygulanmaktadır⁴. Ancak uzun dönem yerleşiklerin hakları, bir AB vatandaşının aile

² Adı geçen 30 ülke ve özel kurallar uygulanan İsviçre dışındaki ülkelere atıf yapılmaktadır.

³ Birlik vatandaşlarının ve bunların aile fertlerinin Üye Ülkelerin sınırları içerisinde özgürce yer değiştirme ve ikamet etme haklarına ilişkin 2004/38/AT sayılı Direktif.

ferdinin haklarından daha sınırlıdır. Bu nedenle Direktifin bu kuralı İngiltere, İrlanda ve Danimarka'ya uygulanmamaktadır ve sadece kalıcı iş kurmayı kapsamaktadır. Geçici hizmet sunumlarına uygulanmamaktadır(bkz. soru 13).

Ayrıca Direktif, bir Üye Ülkede sığınmacı statüsü olan üçüncü ülke vatandaşlarına da uygulanmaktadır⁵. Sığınmacıya, sığınmacı statüsü aldığı Üye Ülkenin vatandaşı gibi muamele edilmelidir. Eğer sığınmacının başka bir Üye Ülkeden aldığı bir mesleki yeterliliği varsa, ona sığınmacı statüsü veren Üye Devlet, 2005/36/AT sayılı Direktife göre söz konusu mesleki yeterliliği tanınmalıdır.

Örnek olarak: Hollanda'dan alınmış eczacılık diploması olan bir Irak vatandaşıınız ve Belçika'da sığınmacı statünüz var.2005/36/AT sayılı Direktife uygun olarak Belçika'da eczacılık diplomanızın tanınması gereklidir. Ancak, Danimarka'ya taşınmaya karar vermeniz durumunda Direktif uygulanmayacaktır.

19 Haziran 2011⁶ tarihinden itibaren Direktif yükseköğrenim diploması olan ve iş teklifi almış (mavi kart sahibi) üçüncü ülke vatandaşlarına da uygulanacaktır (sadece çalışanların faaliyetleri için). Ancak bu kural İngiltere, İrlanda ve Danimarka'da uygulanmamaktadır.

5) Hangi ülkede mesleki yeterliliğinizin tanınmasını istiyorsunuz?

3. soruda belirtildiği gibi 2005/36/AT sayılı Direktif 30 ülkede uygulanmaktadır. Mesleki faaliyetini başka bir Üye Ülkede icra etmek isteyen kişilere uygulanmaktadır. Bu, mesleki yeterliliğin elde edildiği ülke ile mesleğin icra edilmek istendiği ülkenin aynı olmaması anlamına gelmektedir. 'Sınır ötesi' unsurunun varlığı zorunludur. Sonuç olarak tamamen ülkeye içsel olan durumlarda Direktif uygulanmamaktadır.

Örnek olarak: İtalyan vatandaşı bir mühendis iseniz ve İtalya'da tam yeterliliğiniz elde etmişseniz ve İspanya'da mühendis olarak çalışmak istiyorsanız; Belçika'da tam yeterliliğinizi elde etmiş Fransız vatandaşı bir fizyoterapist iseniz ve Fransa'da çalışmak istiyorsanız Direktif uygulanacaktır; ancak Macaristan'da mesleki yeterliliğini almış bir Macar doktorsanız ve Macaristan'da çalışmak istiyorsanız Direktif uygulanmayacaktır.

⁴ Uzun dönem yerleşik olan üçüncü ülke vatandaşlarına ilişkin 2003/109/AT sayılı Direktif.

⁵ Üçüncü ülke vatandaşlarının ya da mülteci, uluslararası korumaya muhtaç kişiler gibi vatansız kişilerin durumlarına ve yeterliliklerine ilişkin asgari standartlar hakkında 2004/83/AT sayılı Direktif.

⁶ Yüksek vasıflı istihdam amacıyla üçüncü ülke vatandaşlarının giriş ve yerleşme şartlarına ilişkin 25 Mayıs 2009 tarih ve 2009/50/AT sayılı Direktif.

6) Hangi ülkede mesleki yeterliliğinizi elde ettiniz?

3. soruda adı geçen 30 ülkeden birinde mesleki yeterliliğinizi elde etmeniz halinde 2005/36/AT sayılı Direktif uygulanacaktır⁷.

Mesleki yeterliliğinizi üçüncü bir ülkeden almanız halinde⁸, Avrupa Birliği içerisinde mesleki yeterliliğinizin tanınması için ilk kez başvuruda bulunduğunuz Üye Ülkede 2005/36/AT sayılı Direktif uygulanmayacaktır (tanıma için ilk başvuru).

Örnek olarak: Kanada'da konuşma terapisti olarak mesleki yeterliliğini almış bir Fransız vatandaşıdır. Bu yeterliliğin bir AB ülkesinde (örneğin Fransa) ilk kez tanınması, 2005/36/AT sayılı Direktif kapsamında değildir, o ülkenin ulusal mevzuatı kapsamındadır.

Tanınmadan yararlanma şartları karşılanırsa, sadece ikinci tanıma başvurusunda 2005/36/AT sayılı Direktif uygulanmaktadır.

Örnek olarak: Kanada'dan almış olduğunuz konuşma terapisti diplomanız Fransa'da tanındıktan sonra Belçika'da çalışmak istemeniz halinde Direktif uygulanmaktadır.

7) Mesleki yeterliliğinizi bir Üye Ülkede mi yoksa üçüncü bir ülkede mi elde ettiğinizi nasıl bileceksiniz⁹?

Bir Üye Ülke yetkili makamı tarafından mesleki yeterliliğinizin verilmesi ve mesleki eğitiminizin tamamının bir Üye Ülkede tamamlanması ya da mesleki eğitiminizin büyük bölümünün bir Üye Ülkede alınması durumlarında, mesleki yeterliliğiniz bir Üye Ülkede edinilmiş demektir.

Örnek olarak: İki yılı Amerika Birleşik Devletlerinde üç yılı Danimarka'da olmak üzere beş yıl mühendislik eğitimi aldınız ve Danimarka yetkili makamı tarafından mesleki yeterliliğiniz verildi yani bir Üye Ülkeden yeterliliğiniz var. Diğer yandan üç yıl Amerika Birleşik Devletlerinde, iki yıl Danimarka'da eğitim aldınız ve ABD yeterliliğiniz var yani üçüncü ülkeden yeterliliğiniz var. Son olarak, üç yıl Danimarka'da, iki yıl ABD'de eğitim aldınız ve yeterliliğiniz, ABD yetkili makamı tarafından verildi, ABD diplomanız var. (6. soruya da bakınız.)

Ancak Avrupa seviyesinde asgari eğitim koşullarının uyumlaştırıldığı mesleklerle bu kural uygulanmamaktadır (doktor, genel bakımdan sorumlu hemşire, diş hekimi, veteriner hekim, ebe, eczacı ve mimar). Bu meslekler için diploma bir Üye Ülkeden alınmışsa, üçüncü bir ülkede geçen eğitim süresine bakılmaksızın, bu diploma her

⁷ İsviçre için özel kurallar uygulanmaktadır.

⁸ Adı geçen 30 ülke ve özel kurallar uygulanan İsviçre dışındaki ülkelere atıf yapılmaktadır.

⁹ Adı geçen 30 ülke ve özel kurallar uygulanan İsviçre dışındaki ülkelere atıf yapılmaktadır.

zaman Üye Ülke diploması olarak sayılmaktadır. Çünkü Üye Ülke, Direktif ile getirilen asgari eğitim koşullarının karşılanmaması durumunda ulusal diploma vermemektedir.

8) Uzaktan eğitim kursu almanız ya da imtiyazlı bir kurumdan kurs almanız durumunda Direktif uygulanacak mıdır?

2005/36/AT sayılı Direktif, yeterliliğin alındığı Üye Ülkede eğitim alınmasını zorunlu kılmamaktadır. Bu nedenle, uzaktan eğitim kursu ya da imtiyazlı bir kurumdan kurs alabilirsiniz. İmtiyazlı kurum, başka bir Üye Ülkedeki bir eğitim kurumuyla imtiyaz sözleşmesi imzalamış kurumdur. Bu sözleşmenin esaslarına göre, eğitim imtiyazlı kurumda sağlanmakta ancak diğer Üye Ülkedeki eğitim kurumu tarafından onaylanmakta ve yeterlilik, bu kurum tarafından verilmektedir. Bu nedenle aslında başka bir Üye Ülkeden yeterlilik alınmış olmaktadır.

Örnek olarak: Bazı İngiliz üniversiteleri Yunan eğitim kurumları ile imtiyaz sözleşmeleri yapmaktadır. Yunanistan'da böyle bir eğitim kurumunda mühendislik eğitimi alan bir Yunan vatandaşı, eğitimini tamamlayıp sınavlarını geçtikten sonra, İngiliz üniversitesinden mühendislik yeterliliği(diploma) alacaktır. Bu nedenle, başka bir Üye Ülkeden alınmış bir yeterlilik söz konusudur.

9) Başka bir Üye Ülkede icra etmek istediğiniz meslek, bu ülkede (ev sahibi Üye Ülkede) düzenlenmiş midir?

2005/36/AT sayılı Direktif sadece ev sahibi Üye Ülkedeki düzenlenmiş mesleklere yöneliktir yani ev sahibi Üye Ülkede icra edilen meslekler; yasa, düzenleme ya da idari hüküm yoluyla, belirli mesleki yeterliliklere haiz olma şartına bağlanmış mesleklerdir. Bu nedenle eğer ev sahibi Üye Ülkede icra etmek istediğiniz meslek, bu ülkede düzenlenmiş ise 2005/36/AT sayılı Direktif size uygulanacaktır.

Örnek olarak: Fransa'da bir yasa sadece devlet onaylı kayak öğretmenlerinin Fransa'da kayak öğretmeni olarak çalışabileceklerini şart koşturur; dolayısıyla kayak öğretmenliği, Fransa'da düzenlenmiş bir meslektir. Sonuç olarak Fransa'da kayak öğretmeni olarak çalışmak isterseniz, 2005/36/AT sayılı Direktif uygulanacaktır.

Ev sahibi Üye Ülkede mesleğin düzenlenmiş olup olmadığını öğrenmek için o ev sahibi Üye Ülkedeki temas noktalarına başvurabilirsiniz:

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/docs/contact-points/info-points_en.pdf

2005/36/AT sayılı Direktifin kapsadığı düzenlenmiş meslekleri listesini aşağıdaki web adresinden bulabilirsiniz:

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/regprof/index.cfm?fuseaction=home_home

Doktor, genel bakımdan sorumlu hemşire, diş hekimi, veteriner hekim, ebe, eczacı ve mimar mesleklerinin, tüm Üye Ülkelerde düzenlenmiş olduğuna dikkat edilmelidir.

10) Eğer icra etmek istediğiniz meslek, ev sahibi Üye Ülkede düzenlenmemiş ise ne olur?

Bu durumda, mesleki yeterliliğinizin tanınmasına yönelik başvuru yapmanıza gerek yoktur, başka bir formalite gerekmezsiniz çalışmaya başlayabilirsiniz. Ev sahibi Üye Ülkede vatandaşları ile aynı şartlara tabi olarak mesleğinizi icra etmeye başlayabilirsiniz. Resmi makam tarafından verilmiş bir tanınma belgesi sunmanız gerekmemektedir. Bu durumda, yeterliliğinize atfedilecek değer, istihdam piyasasının durumuna bağlıdır, yasal kurallara bağlı değildir.

Ancak, ev sahibi Üye Ülkede mesleğinizin düzenlenmemiş olması, herkesin bunu icra edebileceği anlamına gelmemektedir. Aslında mesleğiniz ev sahibi Üye Ülkede bağımsız bir meslek gibi bulunmamaktadır çünkü yeterliliğinizi aldığınız Üye Ülkede mesleğinize ait faaliyetler, ev sahibi Üye Ülkede bir başka mesleğin parçası olmaktadır ve bu nedenle, bu mesleklere mahsustur. Bu durumda, talep ettiğiniz mesleğe sınırlı giriş izni verilecektir.

Örnek 1: Fransa'da matematik öğretmenisiniz ve Almanya'da çalışmak istiyorsunuz. Ancak Almanya'da öğretmenler iki konu öğretmek zorundalar. Bu durumda Alman yetkililer, mesleğe sınırlı girişinize izin vermelidir, mesela sadece matematik öğretmenize onay verebilirler.

Örnek 2: Bir Üye Ülkeden psikoterapist yeterliliğinizi aldınız ve başka bir Üye Ülkede psikoterapist olarak çalışmak istiyorsunuz. Bu ülkede psikoterapi bağımsız bir meslek değil, tıpa ait ve psikiyatristler ile sınırlandırılmış. Eğer psikiyatrist değilseniz bu mesleği icra edemezsiniz.

11) İcra etmek istediğiniz düzenlenmiş meslek, yeterliliğinizin olduğu meslek ile aynı mıdır?

2005/36/AT sayılı Direktif ev sahibi Üye Ülkede icra etmek istediğiniz mesleğin tam yeterliliği aldığınız Üye Ülkedeki meslek ile aynı olması halinde uygulanmaktadır.

Örnek olarak: İspanya'da emlakçılık mesleğini icra etmek için tam yeterliliğe haizsiniz ve Fransa'da avukat olarak çalışmak istiyorsanız 2005/36/AT sayılı Direktif uygulanmayacaktır.

12) İcra etmek istediğiniz meslek ya da bu mesleğe yönelik eğitim, kendi Üye Ülkenizde düzenlenmiş midir?

Bu soru doktor, genel bakımdan sorumlu hemşire, diş hekimi, veteriner hekim, ebe, eczacı ve mimar mesleklerine uygulanmamaktadır. İş kurma sistemi çerçevesinde otomatik tanınmadan yararlandıkları için mimarlara (bkz. soru 43) ve 2005/36/AT sayılı Direktifin IV numaralı ekinde belirtilen ticaret, sanayi ve işletme alanındaki mesleklere (bkz. soru 47) uygulanmamaktadır.

Yeterliliğinizi aldığınız Üye Ülkede, ne mesleğiniz ne de mesleğinize yönelik eğitim düzenlenmiş ise, ev sahibi Üye Ülkenin yetkili makamları söz konusu mesleğin düzenlenmemiş olduğu Üye Ülkede, mesleği en az iki yıl icra etmiş olmanızı talep edebilir (düzenlenmiş meslek tanımı için bkz. soru 9).

Üye Ülke tarafından seviyesi ve içeriği belirlenen ya da denetlenen eğitim kursu düzenlenmiş sayılmaktadır. Düzenlenmiş meslek tanımı için 9. Soruya bakınız.

Meslek ya da mesleğe yönelik eğitimin düzenlenip düzenlenmediğini bulmak için kendi Üye Ülkenizin temas noktasına başvurabilirsiniz:

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/docs/contact-points/info-points_en.pdf

2005/36/AT sayılı Direktifin kapsadığı düzenlenmiş mesleklerin listesini aşağıdaki web adresinden bulabilirsiniz:

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/regprof/index.cfm?fuseaction=home_home

II. 2005/36/AT SAYILI DİREKTİFİN SİZİN DURUMUNUZA UYGULANAN KURALLARI NELERDİR?

13) Başka bir Üye Ülkede mesleğinizi geçici olarak mı icra etmek istiyorsunuz yoksa kalıcı olarak iş kurmak mı istiyorsunuz?

Başka bir Üye Ülkede kalıcı olarak iş kurmanıza ya da bu Üye Ülkede sadece geçici olarak çalışmak istemenize bağlı olarak uygulanan kurallar değişmektedir.

Bir Üye Ülkeye kalıcı ve sürekli şekilde yerleştiğinizde iş kurma kapsamındasınız.

Örnek olarak: Belçikalı bir konuşma terapistisiniz ve Belçika'dan ayrılarak Fransa'da bir büro açtınız. Fransa'da iş kurmuş oldunuz. Slovak bir mühendis olarak Çek firmasında süresiz hizmet sözleşmesine bağlı olarak çalışıyorsunuz. Çek Cumhuriyeti'nde iş kurmuş oldunuz.

Bu durumlarda, 2005/36/AT sayılı Direktifin iş kurmaya ilişkin kurallarından yararlanıyorsunuz.

Diğer yandan, 2005/36/AT sayılı Direktife göre bir Üye Ülkede yasal olarak iş kurmuş olmanız (bkz. soru 15) ve başka bir Üye Ülkede mesleğinizi geçici olarak icra etmek istemeniz halinde, bu ülkede hizmet sunmuş oluyorsunuz ve sonuçta 2005/36/AT sayılı Direktifin hizmet sunumuna ilişkin kuralları kapsamında sayılıyorsunuz. Servisin geçici niteliği olay bazında değerlendirilmektedir.

Örnek olarak: Portekiz'de bir veterinerlik bürosunda üç ay için çalışan İspanyol bir veteriner hekim Portekiz'de hizmet sunmaktadır. Ayın üç gününü Litvanya'da hasta bakarak geçiren Estonyalı bir doktor Litvanya'da hizmet sunmaktadır. Dört aylığına İngiltere'de yağ segmanı üzerinde çalışan İspanyol bir dalgıç da İngiltere'de hizmet sunmaktadır.

A. GEÇİCİ HİZMET SUNUMU

Başka bir Üye Ülkede geçici olarak mesleğinizi icra etmek istediğinizde uygulananlar kurallar, kalıcı olarak iş kurmak istediğinizde uygulanan kurallardan daha esnektir. Birçok durumda onay için yeterliliklerinizi sunmanızı gerek yoktur, mesleğinizi hemen icra edebilirsiniz. Ancak bazı bilgileri ev sahibi Üye Ülkedeki yetkili makama vermek zorunda olabilirsiniz. Aşağıdaki sorular sizden hangi formaliteleri yerine getirmeniz istenebileceğini belirtmek ve yeterliliklerinizin kontrol edilmesi ya da edilmemesi durumlarında size haklarınızı açıklamak amacıyla hazırlanmıştır.

A.1 Ortak Kurallar

- 14) Hizmet sunma özgürlüğünden yararlanmak için hangi şartları karşılamanız gerekmektedir?

-27 Üye Ülkeden birinde ya da aşağıdaki üç ülkeden birinde yasal olarak iş kurmuş olmanız (mesleğinizi icra etmek için gereken tüm koşulları karşılıyorsanız ve mesleğinizi icra etmenizde herhangi yasak söz konusu değilse, yasal olarak iş kurmuş sayılırsınız.) gerekmektedir: Norveç, İzlanda, Lihtenştayn.

Eğer iş kurmuş olduğunuz Üye Ülkede ne yeterliliğinizin olduğu meslek ne de bu mesleğe yönelik hazırlık eğitimi düzenlenmiş ise, ev sahibi Üye Ülke, sizden iş kurmuş olduğunuz Üye Ülkede bu mesleği iki yıl kadar icra etmiş olmanızı isteyebilir (bkz. soru 9-12). Ancak bu gereklilik, otomatik tanınmadan yararlanan mimarlara(bkz. soru 43), iş kurma sistemi çerçevesinde otomatik tanınmadan yararlanma şartlarını karşılayanlara ve 2005/36/AT sayılı Direktifin IV numaralı ekinde belirtilen ticaret, sanayi ve işletme alanındaki mesleklere (bkz. soru 47) uygulanmamaktadır.

-Fiziksel olarak ev sahibi Üye Ülke sınırları içerisindesiniz. Diğer yandan, kendi ülkenizden ayrılmadan ev sahibi Üye Ülkede hizmet sunmak istemeniz halinde elektronik ticarete ilişkin 2000/31/AT sayılı Direktif ya da Hizmetlere ilişkin 2006/123/AT sayılı Direktif uygulanmaktadır, 2005/36/AT sayılı Direktif uygulanmamaktadır.

15) “Yasal olarak iş kurmak” ne anlama gelmektedir?

Bir Üye Ülkede mesleğinizi icra etmek için gereken tüm koşulları karşılıyorsanız ve mesleğinizi icra etmenizde herhangi yasak söz konusu değilse, yasal olarak iş kurmuş sayılırsınız. İstihdam edilenler ya da kendi işinde çalışanlar yasal olarak iş kurmuş sayılabilir. Hizmet sunmayı planladığınız zamanda mesleği fiili olarak icra ediyor olmanız zorunlu değildir.

Örnek 1: Meslek kaydı olan Fransız bir mimarsınız. Fransa’da henüz fiili olarak mimarlık yapmıyor olsanız bile yasal olarak iş kurmuş sayılırsınız. Diğer yandan henüz meslek kaydınız yoksa yasal olarak iş kurmuş sayılmazsınız.

Örnek 2: Belçika’da bir veteriner kliniğinde veteriner hekim olarak işe alınıyorsunuz. Bu durumda yasal olarak Belçika’da iş kurmuş sayılmaktasınız.

16) Beyanname vermek zorunda mısınız?

Bu, ulusal düzenlemelere bağlıdır.

Başka bir Üye Ülkenin sınırları içerisinde ilk defa hizmet sunduğunuzda, söz konusu Üye Ülke sizden beyanname vermenizi isteyebilir. Bu hiçbir şekilde mesleğinizi icra etmeniz için bir onay başvurusu değildir. Direktif, Üye Devletleri böyle bir beyanname istemeleri konusunda zorlamamaktadır. Bu sadece Üye Devletlerin Direktif ve Antlaşma sınırları dahilinde uygulayabilecekleri bir seçenektir. Eğer Üye

Devlet böyle bir beyanname istemeyi seçerse, bu beyanname bir yıl süreyle geçerlidir. Bir yıl sonra, yine söz konusu Üye Ülkenin sınırları içerisinde hizmet sunmayı isterseniz, sizden yine bir yıl geçerliliği olan bir beyanname isteyebilir. Bu nedenle, söz konusu Üye Ülkenin sınırları içerisinde hizmet sunmak istediğinizde, yılda bir kere beyanname vermek zorundasınız.

Beyanname yazılı olmalıdır ve herhangi bir yolla sunulabilir: basit mektup, taahhütlü mektup, faks, e-posta, vb.

İlk kez hizmet sunmadan önceki herhangi bir zaman bu beyannameyi verebilirsiniz. Ev sahibi Üye Ülke hizmet sunmaya başlamadan belirli bir ay ya da gün önce beyanname vermenizi isteyemez. Ancak şunu bilmelisiniz ki, durumunuza bağlı olarak beyannamenizi değerlendirmek 0-5 ay sürebilmektedir. Ayrıca henüz zamanını bilmeseniz bile, bu Üye Ülkede hizmet sunmak amacıyla beyanname verebilirsiniz. Her durumda, hizmet sunmaya başlamadan önce beyannamenizi vermek için doğru zamanın ne zaman olduğu size kalmıştır.

Örneğin, Alman bir kayak hocasıınız ve önümüzdeki kayak sezonunda iki ya da üç hafta süreyle ilk kez Avusturya'da mesleğinizi icra etmek istiyorsunuz ancak yerini ve zamanını henüz bilmiyorsunuz. Yeterliliğinizin kontrol edilmesi durumu söz konusu ise, bir önceki yıl Haziran ya da Temmuz aylarında beyannamenizi verebilirsiniz. Böylece çalışmak istediğiniz zaman geldiğinde, Avusturya'da çalışmaya başlayacağınızdan emin olursunuz. Diğer yandan, Avusturya'da zaten hizmet sunuyorsanız, yeterliliğinizin tekrar kontrol edilmesi gerekmemektedir. Beyannamenizi verir vermez mesleğinizi icra edebilirsiniz. O andan itibaren, beyannamenizi isterseniz Kasım ya da Aralıkta hatta isterseniz hizmet sunmadan bir gün önce bile verebilirsiniz.

17) Beyannamenizi hangi makama vermeniz gerektiğini nasıl bileceksiniz?

Ev sahibi Üye Ülkedeki temas noktası aracılığıyla:

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/docs/contact-points/info-points_en.pdf

Ancak, eğer isterseniz beyannamenizi doğrudan iç pazarda hizmetlere ilişkin 2006/123/AT sayılı Direktif'te öngörülen tek temas noktasına da sunabilirsiniz¹⁰. Söz konusu tek temas noktası, ev sahibi Üye Ülkede mesleğinizi icra etmenize yönelik beyanname vermek dahil gerekli tüm prosedürleri ve formaliteleri tamamlamanıza olanak sağlar. Tek temas noktası Üye Ülkelerde 28 Aralık 2009 tarihinden itibaren kurulacaktır.

¹⁰ Sağlık meslekleri ve çalışanları (veterinerler hariç) 2006/123/AT sayılı Direktif kapsamında olmadıklarından dolayı, bu yöntemi kullanıp kullanmama kararı üye ülkelere bırakılmıştır.

18) Beyannamede hangi bilgilere yer vermelisiniz?

Tam adınızı, iletişim bilgilerinizi (adres, telefon numarası, e-posta adresi, vb.) uyruğunuzu, yasal olarak iş kurduğunuz Üye Ülkede yeterliliğinizin olduğu mesleği ve ev sahibi Üye Ülkede icra etmek istediğiniz mesleği bildirmelisiniz.

Ayrıca mesleki sorumluluk sigortanız hakkında bilgi vermelisiniz. Örneğin sigorta şirketinin adı, sözleşme numarası.

Başvurunuzun değerlendirilmesini kolaylaştırmak için, Üye Ülke sınırları içinde hizmet sunmak için ilk kez mi başvurduğunuzu yoksa yıllık yenileme için mi başvurduğunuzu belirtmelisiniz.

19) Hangi bilgileri sunmanız sizden talep edilemez?

Ev sahibi Üye Devlet beyannamenizde hizmetin yerini ve/veya tarihini ve/veya süresini hatta ev sahibi Üye Ülkede bir müşteri grubuna eşlik ediyorsanız grubunuzdaki katılımcı sayısını belirtmenizi talep edemez. Ayrıca ev sahibi Üye Devlette bir adres bildirmenizi talep edemez.

20) Beyannameniz ile birlikte hangi belgeler sizden talep edilebilir?

Ev sahibi Üye Devlet hizmet sunmaya başlamanızdan önce aşağıdaki belgeleri beyannamenize eklemenizi isteyebilir.

-Uyruğunuzu kanıtlayan belge

-Bir Üye Devlette yasal olarak iş kurmuş olduğunuzu ve geçici bile olsa mesleğinizi icra etmeden yasaklanmamış olduğunuzu kanıtlayan belge

Yasal iş kurmayı sağlayan belge örnekleri: Yasal olarak iş kurmuş olduğunuz Üye Ülkede meslek düzenlemiş ise: yetkili makamdan, yetkili meslek örgütünden onay, meslek ruhsatınızın kopyası. Yasal olarak iş kurmuş olduğunuz Üye Ülkede meslek düzenlenmemiş ise: meslek ruhsatınızın kopyası, ticaret sicilinden belge, meslek kuruluşundan sertifika, işvereninizden aldığınız belge (sosyal güvenlik ve vergi belgeleri ile beraber).

Bu belge ilgili mesleği açıkça ifade etmelidir.

Eğer verilen belge sürekli veya geçici olarak mesleğinizi icra etmenizden yasaklanmamış olduğunuzu belirtmiyorsa, herhangi bir yasağınızın olmadığını doğrulayan ikinci bir belge sunmalısınız.

Örneğin: adli sicil kaydı, adli ya da polis yetkilisinden alınan belge, vb.

-Mesleki yeterliliğinizi kanıtlayan belge

Eğer yeterliliğinizi ya da mesleki tecrübenizi kazandığınız Üye Ülkede meslek düzenlenmiş ise mesleği icra etme yetkisi veren yeterlilik olarak tanımlanır. Eğer meslek düzenlenmemiş ise mesleği icra etmenize sizi hazırlayan eğitimi ya da yeterlilik yokluğunda mesleki tecrübenizi belgeleyen yeterlilik olarak tanımlanır.

-Yasal olarak iş kurmuş olduğunuz Üye Ülkede meslek ve mesleğe ilişkin eğitim düzenlenmemiş ise son on yıl içinde adı geçen mesleği en az iki yıl icra ettiğinizi kanıtlayan belge (bkz. soru 9-12.) Bunu kanıtlamak için herhangi bir yolu kullanabilirsiniz: işvereninizden aldığınız referans, vergi beyannamesi, vb.

-Güvenlik alanında çalışıyorsanız (özel güvenlik görevlisi gibi) ve ev sahibi Üye Devlet kendi vatandaşlarına da aynısını uyguluyorsa **herhangi bir cezai suçtan mahkûm edilmemiş olduğunuzu kanıtlayan belge**

21) Ev sahibi Üye Devletin yetkili makamları sizden orijinal belgeleri veya bunların onaylı kopyalarını sağlamanızı isteyebilir mi?

Üye Devlet yetkili makamları sizden belgelerin orijinallerini isteyemez, ancak sizin mesleki yeterliliğinizi ve mesleki tecrübelerinizi kanıtlayan belgelerin asıllarının onaylı kopyalarını isteyebilir.

Eğer siz bu belgelerin bir veya birkaçının onaylı kopyalarını sunamıyorsanız mesleğinizi icra etmek istediğiniz Üye Devletin yetkili makamı, sizin yasal olarak iş kurmuş olduğunuz Üye Devletin yetkili makamı ile irtibata geçerek belgelerin orijinalliğini doğrulamalıdır.

22) Bütün belgelerin tercüme edilmesi ve tercümelerin onaylanması gerekli midir?

Ev sahibi Üye Devletin yetkili makamı sizden belgelerin tercüme edilmesini talep edemez ancak yaptığınız başvurunun işleme konulabilmesi için bir belgenin tercümesi gerekli ise belgenin tercümesini talep edebilir.

Onaylı tercümeler ancak başlıca belgeler için gerekli kılınabilir.

Örneğin: Mesleki yeterlilik belgeleri, mesleki tecrübenin süresine dair belgeler

Ancak yeterlilikleri 2005/36/AT sayılı Direktifin V numaralı ekinde belirtilen doktor, genel bakımdan sorumlu hemşire, diş hekimi, ebe, veteriner hekim, eczacı veya mimar iseniz mesleki yeterliliğinize dair belgenin onaylı çevirisini ibraz etmek zorunda değilsiniz çünkü bu belge, sizin tanınma için yaptığınız başvurunun değerlendirilmesinde başlıca öneme sahip değildir. Aslında yetkili makam sizin

yeterliliğiniz ile ekte adı geçen yeterliliğin örtüşüp örtüşmediğini kolaylıkla kontrol edebilir.

Ev sahibi Üye Devlet sizden kimlik kartı, pasaport gibi standart belgelerin onaylı tercümelerini de isteyemez.

Belgelerinizin tercümelerinin, yeterliliğinizi kazandığınız Üye Devlet yetkili makamları tarafından mı yoksa mesleğinizi icra etmek istediğiniz Üye Devlet yetkili makamları tarafından mı onaylanmasını tercih etmek tamamen size kalmıştır. Ev sahibi Üye Devlet yetkili makamı her halükarda, Üye Devletin yetkili makamı tarafından onaylanmış çevirileri kabul etmek zorundadır.

A.2 Genel Düzenlemeler

23) Beyannamenizi verdiniz, çalışmaya ne zaman başlayabilirsiniz?

Ev sahibi Üye Ülkenin sınırları içerisinde hemen çalışmaya başlayabilirsiniz. Ev sahibi Üye Ülke yetkili makamlarının size yeşil ışık yakmasını beklemenize gerek yoktur. (Aşağıdaki A.3 bölümündeki derogasyon kapsamında değilseniz)

A.3 Mesleğiniz kamu sağlığına ya da güvenliğe yönelik potansiyel bir tehdit içeriyorsa uygulanabilir derogasyonlar

24) 23. Sorunun cevabı bütün ihtimallere uygulanır mı?

İcra etmek istediğiniz meslek, kamu sağlığına ve güvenliğine yönelik potansiyel bir tehdit içeriyorsa ev sahibi Üye Devlet yetkili makamı yeterliliğinizi onaylayabilir ancak bu durumda işe başlama zamanınız ertelenebilir.

25) Kamu sağlığına ve güvenliğe yönelik potansiyel risk içerdiği düşünülen meslekler hangileridir?

Hangi mesleklerin ev sahibi Üye Devlette kamu sağlığına ve güvenliğine yönelik tehdit oluşturduğunu öğrenmek için o Üye Devlet temas noktasına başvurabilirsiniz.

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/docs/contact-points/info-points_en.pdf

26) Sektörel meslekler etkilenmekte midir?

Üye Devletler; doktor, genel bakımdan sorumlu hemşire, diş hekimi, veteriner hekim, ebe, eczacı ve mimar mesleklerine, iş kurma sistemi çerçevesinde otomatik tanımadan yararlanıyorlar ise, derogasyon uygulamamaktadır (bkz. sorular 42-45). Bu meslekleri icra edenler çalışmaya hemen başlayabilirler (bkz. Bölüm A.2, soru 23).

Örnek 1: Portekizli bir doktorsanız ve otomatik tanımadan yararlanıyorsanız yeterliliğinizin kontrol edilmesine gerek yoktur.

Örnek 2: Eğer mimarsanız ve mesleki yeterliliğiniz 2005/36/AT sayılı Direktife uygun bir eğitim aldığınızı doğrulamıyorsa, otomatik tanımadan yararlanamazsınız ve bu nedenle yeterliliğiniz incelenebilir.

27) Kontroller sistematik olarak mı yapılmaktadır?

Hayır, yeterliliğiniz yalnızca bir Üye Devlette ilk kez hizmet sunacağınız zaman kontrol edilmektedir.

Örneğin, mesleki yeterliliğiniz tanınmadan önce 2002 yılında dört ay boyunca Fransa'da çalışmış İspanyol bir fizyoterapistsiniz ve Fransa'da belirli bir dönem boyunca yeniden çalışmak istiyorsunuz. Bu durumda, yeterliliğiniz 2002 yılında kontrol edildiği için tekrar kontrol edilemez.

28) Yeterliliğiniz kontrol edilmişse, ilave bir bilgi veya belge sunmak zorunda mısınız?

Yeterliliğinizi kontrol etmekle yükümlü olan makam, eğitiminize ilişkin şu bilgileri sunmanızı isteyebilir: çalışmalarınızın toplam süresi, çalışılan konular ve hangi kapsamda çalışıldığı, teori ve pratik oranı. Söz konusu makam sizden ayrıca mesleki deneyiminiz ve ilk eğitiminize ilave olarak aldığınız başka eğitim, seminer ve diğer kurslara ilişkin bilgileri sunmanızı isteyebilir.

Bahsi geçen bilgileri sunmanız, yeterliliğinizin kontrol sürecini kolaylaştıracağından ve sizi ilave tedbirler almaktan kurtaracağından faydalı olacaktır (bkz. soru 30).

Bu bilgileri sunmazsanız, ilgili makam yine bir karar vermek zorundadır ancak bu kararı elinde var olan bilgiler ışığında alabilecektir.

29) Yetkili makam nasıl bir karar alabilir?

Bu konuda pek çok olasılık bulunmaktadır:

Yetkili makam, dosyanızı inceledikten sonra yeterliliğinizi kontrol etmemeye karar verebilir.

Örneğin, yetkili makam benzer yeterlilikleri daha önce kontrol etmiş olup, bu yeterlilikleri taşıyanların, söz konusu hizmetin faydalanıcılarının sağlığı veya güvenliği için ciddi bir tehlike arz etmediğine karar verebilir.

Yetkili makam dosyanızı inceledikten sonra yeterliliğinizi kontrol etmeye karar vererek, kontrolün ardından sizi söz konusu hizmeti sunmak için yetkilendirmeye veya o hizmeti sunmaktan mahrum bırakmaya (örneğin, iş kurmuş olduğunuz Üye Ülkede faaliyet göstermeniz yasaklanabilir) veya ilave tedbirler almanız gerektiğine karar verebilir (bkz. soru 30).

Eğer ilgili makam, ilave tedbirler almanız gerektiğine karar verirse, ancak bu tedbirleri yerine getirdikten sonra yetkili makamın nihai kararını öğrenebilirsiniz. Bu karar, hizmet sunma hakkına sahip olduğunuz (eğer başvurunuz başarılıysa) veya olmadığınız (eğer başvurunuz başarısızsa) şeklinde olabilir.

Eğer kamu sağlığını ve ya güvenliğini potansiyel olarak tehdit eden bir ticaret, sanayi veya işletme alanında faaliyet gösteriyorsanız, yetkili makam iş kurma sistemi çerçevesinde otomatik tanınmadan yaralanacak mesleki deneyime sahip olup olmadığınızı kontrol edebilir. (bkz. sorular 45-47). Eğer böyle bir alanda faaliyet göstermiyorsanız, yetkili makam size hizmet sunma hakkını tanımalıdır. Bu durumda, ilave bir kontrol mümkün olmayıp, herhangi ekstra bir eylemde bulunmanız gerekmemelidir.

30) Yetkili makam hangi şartlarda ne gibi ilave tedbirler alınmasına karar verebilir?

Eğer almış olduğunuz eğitim ile ev sahibi Üye Ülkenin eğitimi arasında önemli farklar varsa ve bu farklar söz konusu hizmetin faydalanıcılarının sağlığı veya güvenliği için zararlı olabilecekse, yetkili makam ilave tedbirler almanızı isteyebilir.

İlave tedbirler almanız istenmeden önce, yetkili makam mesleki deneyiminiz, aldığınız ekstra eğitimler ve diğer eğitimlerin bu farklılıkları ortadan kaldırıp kaldırmayacağını kontrol etmek zorundadır. Ancak, yetkili makam bu ve benzeri bilgileri sunduğunuza karar vermeden önce bu kontrolü gerçekleştiremez.

Eğer yetkili makam ilave tedbirler almanıza ilişkin karar aldığı sırada, bu bilgiler kendisine sunulmamışsa, öncelikle size mesleki deneyiminizi ve bilgi eksikliğinizi kapatmak için aldığınız diğer eğitimleri göstermeniz için fırsat tanımalıdır.

Söz konusu bilgilere ilişkin kanıtlar sunamamanız halinde, yetkili makam yetenek testine girmenizi veya kısa bir eğitimi gerekli kılabilir.

Eğer bu aşamada başarısız olursanız, testi veya eğitimi tekrar alma fırsatınız bulunmaktadır.

31) Yetkili makam kararını hangi süre içerisinde almak zorundadır?

En iyi ihtimalle, hizmet sunma hakkınızın tanınması, tanınmaması veya ilave tedbirler almanız gerektiğine ilişkin karar, başvurunuz ve destekleyici dokümanlarınızın alınmasından sonraki bir ay içinde verilir (eğer dosyanızın değerlendirilmesinde herhangi bir sorun ortaya çıkmamışsa). En kötü ihtimalle ise, söz konusu karar, başvurunuzun ve destekleyici dokümanlarınızın alınmasından dört ay sonra verilir (eğer dosyanızın değerlendirilmesinde herhangi bir sorun ortaya çıkmışsa).

Eğer yetkili makam ilave tedbirler almanız gerektiğine karar verirse, siz bu tedbirleri sağlayıncaya kadar nihai kararını veremeyeceğinden bu durumda karar süresi uzayabilir. İlave tedbir almanız gerektiğine karar verilmesi halinde, bu tedbirlerin karardan itibaren bir ay içerisinde yerine getirilmesi gerekmektedir.

Sonuç olarak, eğer ilave tedbir almanız gerektiğine karar verilmiş ve bu tedbirleri tatmin edici düzeyde yerine getirmişseniz, hizmet sunabileceğinize ilişkin karar, en iyi ihtimalle başvurunuzun ve destekleyici dokümanlarınızın yetkili makama ulaşmasından sonraki iki ay içerisinde (eğer dosyanızın değerlendirilmesinde herhangi bir sorunla karşılaşılmamışsa); en kötü ihtimalle ise başvurunuzun ve destekleyici dokümanlarınızın yetkili makama ulaşmasından sonraki beş ay içerisinde verilir (eğer dosyanızın değerlendirilmesi sırasında bazı sorunlar ortaya çıkmışsa).

Süreler hakkında daha fazla bilgi için Davranış Kuralları Rehberine bakınız (özellikle 8. madde): http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/future_en.htm#docs

32) Yetkili makamın belirlenen sürelerde karar vermemesi halinde ne olmaktadır?

Eğer hizmet sunma serbestisine ilişkin Direktifte yer alan kurallardan faydalanmak için gerekli şartları sağlamışsanız (bkz. soru 14) ve yetkili makam başvuruza gerekli sürede cevap vermemişse, bu süre dolduktan sonra ev sahibi Üye Ülke sınırları içinde hizmetinizi sunabilirsiniz.

A.4 Kurallar

33) Eylemlerinizi gerçekleştirirken hangi kurallara uymak zorundasınız?

Ev sahibi Üye Devlette mesleki yeterlilikle doğrudan ilişkili olarak yürürlükte olan mesleki davranış kurallarına uymak zorundasınız. Örneğin, unvan kullanılması, kötü yönetime ilişkin kurallar, ilgili disiplin hükümleri, vb.

34) Hangi kurallardan muafsınız?

Aşağıdaki kurallardan muafsınız:

- Meslek kuruluşu tarafından yetkilendirilme, böyle bir kuruluşa kayıt olma veya üyelik; hizmet sunmanızı ertelediği veya karmaşıktırmadığı sürece geçici veya şekli bir kayıt hiçbir zaman gerekli değildir. Böyle bir kayıt sizin sorumluluğunuz olmayıp, eğer gerekliyse ev sahibi Üye Devletin yetkili makamları tarafından yapılmalıdır.
- Sosyal güvenlik kurumuna kayıt: Ancak, bu kurumu hizmetiniz hakkında önceden veya sonrasında acil bir durum oluştuğunda bilgilendirmelisiniz.

B. İŞ KURMA

Bir başka Üye Devlete, düzenlenmiş bir mesleği icra etmek amacıyla yerleştiğinizde yeterlilikleriniz kontrol edilecektir. Bu nedenle tamamlamanız gereken belli sayıda formalite ve takip etmeniz gereken prosedürler mevcut olacaktır. Aşağıdaki soruların amacı bu formaliteleri ve tanınma prosedürü boyunca sahip olduğunuz hakları size açıklamaktır.

B.1 Tüm meslekler için ortak olan noktalar

35) Tanınma için başvurunuzu nereye yapacağınızı nasıl bulacaksınız?

İlgili internet adresinde verilen temas noktaları, tanınma için başvurunuzu nereye yapmanız gerektiğini bildirebilir ve takip prosedürü hakkında bilgi verebilir.

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/contactpoints/

Ancak, eğer isterseniz, tanınma başvurunuzu, iç pazarda hizmetlere ilişkin 2006/123/AT sayılı Direktifte yer alan tek temas noktasına doğrudan yapabilirsiniz¹¹. Bu temas noktası, tanınma başvurunuz dahil, ev sahibi Üye Devlette mesleğinizi icra edebilmeniz için gereken tüm prosedürleri ve formaliteleri tamamlamanıza imkan verecektir. Tek temas noktası Üye Ülkelerde 28 Aralık 2009 tarihinden itibaren kurulacaktır.

36) Çalışmak istediğiniz Üye Devletteki yetkili makam sizden hangi belgeleri ibraz etmenizi isteyebilir?

¹¹Sağlık meslekleri ve çalışanları (veterinerler hariç) 2006/123/AT sayılı Direktif kapsamında olmadıklarından dolayı, bu yöntemi kullanıp kullanmama kararı üye ülkelere bırakılmıştır.

36. a. Bütün mesleklere dair belgeler

Mesleğinizi icra etmek istediğiniz Üye Devletteki yetkili makam sizden aşağıdaki belgeleri ibraz etmenizi isteyebilir:

-Uyruğunuzu kanıtlayan bir belge; örneğin, kimlik belgenizin bir örneği;

-Mesleki beceri ve yeterliliğinizin onaylandığına dair kanıtlayıcı bir belge; bu belge, sizin bahse konu mesleğe dair almış olduğunuz bir eğitime ilişkin veya bu mesleği icra etmenize olanak sağlayan bir belge niteliğinde olmalıdır (örneğin, yeterliliğinize dair tasdiknamenin bir kopyası). Ancak otomatik tanınmadan yararlanma koşullarını sağlıyorsanız, (bkz. soru 47, 48 ve 49) böyle bir belgeyi ibraz etmeniz istenmeyebilir.

-Mesleki tecrübenizi kanıtlayan bir belge; eğer yeterliliğinizi bir üçüncü ülkede kazandıysanız ve bu yeterlilik bir başka Üye Devlet tarafından halihazırda tanınmışsa; mesleğinizi icra etmek istediğiniz Üye Devletin yetkili makamı sizden, yeterliliğinizi daha önce tanıyan Üye Devlet tarafından düzenlenen ve o ülke sınırları dahilinde mesleğinizi en az 3 yıl boyunca icra ettiğinizi gösteren bir sertifika talebinde bulunabilir (bkz. Soru 6);

-Üye Devlet vatandaşları için de talep edilmesi halinde;

- **iyi bir karaktere ve itibara sahip olduğunuza, iflas etmediğinize dair** veya ciddi bir suistimal veya ceza gerektiren suç yüzünden mesleğinizi icra etmekten men edilmediğinize ya da açığa alınma müeyyidesine uğramadığınıza dair kanıtlayıcı bir belge;
- Yetkili bir kuruluştan, serbest çalışan bir doktordan da(sertifika gereklerine göre uzman veya pratisyen hekim olabilir) olabilir, **sağlık durumunuzu gösteren tıbbi bir belge;**
- **mali durumunuzu ve sigorta teminatınızı gösteren bir belge;** sizden talep edilebilir.

36. b. Sektörel mesleklere mahsus olmak üzere istenen belgeler

Mesleki faaliyetinizi icra etmeyi planladığınız Üye Devletin yetkili makamı sizden aşağıdaki belgeleri talep edebilir;

- **uyum sertifikası:** yeterliliğinizi kazandığınız Üye Devlet tarafından sizin yeterliliğinizin Direktifte istenilen nitelikte olduğunu onaylayan bir belge;

- **unvan değişikliği sertifikası** (mimarlar hariç): asgari eğitim koşullarını sağlayan mesleğinizin adının, Direktif'in ekinde sayılan meslek adlarıyla tam olarak uyumlu olmadığını belirten bir belge;
- **en az bir senelik profesyonel tecrübenizi kanıtlayan belge:** Mesleğe girişin, diploma, sertifika veya üniversitelere veya yüksek öğrenim kurumlarına giriş için gerekli başkaca bir yeterlilik belgesine sahip olmayı gerektirmemesi durumunda; eğer önce genel bakımdan sorumlu bir hemşire olarak eğitim almış ve daha sonra 18 ay boyunca ebelik eğitimi almış bir ebeyseniz temin etmeniz gerekebilecek bir belge,
- **en az iki senelik profesyonel tecrübenizi kanıtlayan belge:** Mesleğe girişin, diploma, sertifika veya üniversitelere veya yüksek öğrenim kurumlarına giriş için gerekli başkaca bir yeterlilik belgesine sahip olmayı gerektirmemesi durumunda; 3 yıl boyunca ebelik eğitimi aldıysanız temin etmeniz gerekebilecek bir belge,
- **Yeterliliğinizi kazandığınız Üye Devlet tarafından mesleğinizi etkin ve yasalara uygun bir şekilde (genellikle tasdiknamenin verilmesinden önceki 5 yıllık bir dönemde kesintisiz olarak en az 3 yıl) icra ettiğinize dair bir tasdikname**
- Eğer Direktif'in V numaralı Ekinde belirtilen referans tarihten önce yeterliliğini kazanmış doktor, genel bakımdan sorumlu hemşire, diş hekimi, veteriner hekim, ebe, eczacı veya mimar iseniz ve yeterliliğiniz, gerekli olan asgari eğitim şartlarını karşılamıyorsa veya Direktif'te belirtilen bazı özgün durumlara tabi değilseniz (örneğin; yeterliliğinizi Yugoslavya'da kazanmış olmak veya diş hekimi olarak tanınmak için gerekli olan tıbbi yeterliliğin belirli Üye Devletlerden alınmış olması gibi) bu belge sizden talep edilebilir.
- Eğer Direktifin V ve VI numaralı Eklerinde belirtilen yeterliliklere sahip olmayan ve diğer özgün durumlara tabi olmayan(örneğin yeterliliği Yugoslavya'da kazanmak gibi) bir mimarsanız, bu belge sizden istenebilir. Belli bazı durumlarda, Direktif'te ilgili ülke için belirtilen tarihten önce de, sizin yeterliliğinizi kazandığınız Üye Devlette mimarlık mesleği unvanını kullanma hakkınız olduğu, tasdiknamede belirtilmelidir.

36.c. Ticaret, sanayi ve işletme alanındaki mesleklere mahsus olmak üzere istenen belgeler

Mesleki faaliyetinizi icra etmek istediğiniz Üye Devlet'in yetkili makamları:

- **Yeterliliğinizi kazandığınız Üye Devlet yetkili makamlarından, geçmişte yürüttüğünüz ilgili faaliyetlerin yapısı ve süresine dair bir tasdikname**
- Belli bazı durumlarda, **eğitiminize dair bir tasdikname** talep edebilirler.

36.d. Genel sistem mesleklerine mahsus olmak üzere istenen belgeler

Mesleki faaliyetinizi icra etmek istediğiniz Üye Devlet'in yetkili makamları sizden aşağıdaki belgeleri talep edebilirler:

- **ilgili meslekte en az iki yıllık mesleki tecrübenizi tasdik eden bir belge:** eğer yeterliliğinizi kazandığınız Üye Devlet mevzuatında, gerek ilgili meslek gerekse mesleki eğitim düzenlenmemiş, ancak ev sahibi Üye Ülke mevzuatında söz konusu meslek düzenlenmişse (bkz. soru 9 ve 12) bu kanıtlayıcı belge talep edilebilir. Bu husustaki bütün belgeler değerlendirmeye alınmalıdır. Dolayısıyla ibraz edeceğiniz kanıtlayıcı belgenin bir yetkili makamdan alınmış olması şartı bulunmamaktadır. Örneğin, ücret makbuzları veya işverenlerden alınacak tasdiknameler ev sahibi Üye Ülke tarafından kabul edilmelidir, yine de söz konusu belgelerde mesleki faaliyetlerinizin açıkça tanımlanmış olması önemlidir.
- **mesleki eğitiminize dair bilgi:** ancak bu bilgi yalnızca mesleğinizi icra etmek istediğiniz Üye Devlette gerekli olan ulusal mesleki eğitim gereklilikleri ile sizin eğitiminiz arasında olması muhtemel önemli farkları belirlemek için gerekli olduğu ölçüde istenebilir; yani genel bir kural olarak sağlamanız gereken bilgiler; çalışmalarınızın toplam süresi, çalıştığınız konular ve bu konuların kapsamı ve çalışmalarınızın ne kadar kısmının teoriden ne kadar kısmının pratikten oluştuğuna dair bilgilerdir.

37) Kendi inisiyatifinizle ilave belgeler sağlayabilir misiniz ve bu arzu edilir bir durum mudur?

Eğer mesleğiniz genel sistem meslekleri dahilinde değerlendiriliyorsa, yetkili makamlara aşağıdaki alanlarda mümkün olduğunca fazla bilgi sağlamanız sizin yararınıza olacaktır: mesleki tecrübe, ilave mesleki eğitim, temel eğitiminize ek olarak katıldığınız seminerler ve diğer eğitimler. Bunları yapmanız, yeterliliğinizin tanınmasını kolaylaştıracağı gibi yeterliliğiniz tanınmadan önce yetenek testi veya adaptasyon stajı gibi uygulamalardan kısmen ya da tamamen muaf olmanızı sağlayabilecektir (bkz. soru 51 ve 52).

Eğer bu bilgileri sağlamazsanız, yetkili makam yine de karar vermek zorundadır ancak yetkili makam bu kararı elindeki bilgilere göre verecektir.

38) Ev sahibi Üye Devletin yetkili makamları sizden orijinal dokümanları mı yoksa bunların onaylı kopyalarını mı sağlamanızı isteyebilir?

Üye Devlet yetkili makamı sizden belgelerin asıllarını istemeyebilir, ancak sizin mesleki yeterliliklerinizi ve tecrübelerinizi kanıtlayan belgelerin asıllarının onaylı birer örneğini talep edebilir.

Eğer siz bu belgelerin birinin veya birkaçının onaylı örneklerini sunamazsanız, bu yetkili makamın, yasal olarak iş kurmuş olduğunuz Devletin yetkili makamı ile irtibata geçerek belgelerin doğruluğunu teyit etmesi gerekmektedir.

39) Bütün belgelerin tercümesini ibraz etmek zorunda mısınız?

Mesleki yeterliliğinizin tanınması için yaptığınız başvurunun işleme konulabilmesi için bir belgenin tercümesi gerçekten gerekli olmadıkça, ev sahibi Üye Devletin yetkili makamı sizden belgelerin tercüme edilmesini talep edemez.

Onaylı tercümeler yalnızca temel öncelikli belgeler için talep edilebilir.

Örneğin: Mesleki yeterlilik belgeleri, mesleki tecrübenin süresine dair belgeler

Ancak yeterlilikleri 2005/36/AT sayılı Direktifin V numaralı Ekinde belirtilen doktor, genel bakımdan sorumlu hemşire, diş hekimi, ebe, veteriner hekim, eczacı veya mimar iseniz, tanınma için yaptığınız başvurunun işleme alınması için gerekli olmadığından, sizden mesleki yeterliliklerinize dair belgenin onaylı tercümesi istenemez. Aslında, yetkili makam sizin yeterlilik sahibi olduğunuz meslek isminin, Ekte belirtilen meslek isimleri ile uyuşup uyuşmadığını kolaylıkla kontrol edebilir.

Ev sahibi Üye Devlet sizden kimlik kartı, pasaport gibi standart belgelerin onaylı tercümelerini de isteyemez.

Belgelerinizin tercümelerinin, yeterliliğinizi kazandığınız Üye Devlet yetkili makamları tarafından mı yoksa mesleğinizi icra etmek istediğiniz Üye Devlet yetkili makamları tarafından mı onaylanmasını tercih etmek tamamen size kalmıştır. Ev sahibi Üye Devlet makamı her halükarda, yeterliliğinizi aldığınız Üye Devletin yetkili makamı tarafından onaylanmış çevirileri kabul etmek zorundadır.

40) Tanınma için yaptığınız başvuru ne kadar sürede işleme alınmalıdır?

Öncelikle ev sahibi Üye Devlet yetkili makamı, başvurunuzu aldıktan sonraki bir ay içinde başvurunun alındığını teyit etmeli ve varsa evrak eksikliği hakkında size bilgi vermelidir.

Yetkili makam usulüne uygun olarak gerekçelendirilmiş kararını, başvurunuzu tam olarak yapmanızın ardından mümkün olan en kısa sürede ve otomatik tanıma tabi başvurular için (bkz. soru 42-45) 3 ayı aşmamak koşuluyla; diplomaların tanınmasına dair genel kurallara tabi başvurular (bkz. soru 49 - 60) ve mesleki tecrübelerin otomatik tanınması kurallarına tabi olan başvurular (bkz. soru 46-48) için 4 ayı aşmamak kaydıyla vermelidir. Sürelere uyulmaması durumunda yapabilecekleriniz için 63 numaralı soruya bakınız.

41) Tanınma gerçekleşirse haklarınız neler olacaktır?

Tanınma, size söz konusu mesleği icra etme hakkı verecektir. Ev sahibi Üye Ülke vatandaşlarına uygulanan aynı koşullara tabi olarak mesleğinizi icra etmeye başlayabilirsiniz. Yani mesleğinizi, ev sahibi Üye Ülke vatandaşlarıyla aynı kanunlar, tüzükler, idari hükümler ve meslek kurallarına tabi olarak icra edebilirsiniz. Yine de faaliyetlerinizin, ev sahibi ülkede o meslek için belirlenen faaliyet sınırlarına uygun olduğuna emin olmalısınız. Eğer mesleğinizi maaşlı bir çalışan olarak icra ediyorsanız, ev sahibi Üye Ülkede sunulan işlere başvurmada ve seçim süreçlerine (mülakatlar, sınavlar, başvuru değerlendirmeleri) katılmada ev sahibi ülkenin ulusal yeterliliğine sahip diğer vatandaşları ile aynı usullere tabi olacaksınız.

B.2 Sektörel Meslekler

Bu meslekler asgari eğitim koşulları Birlik genelinde uyumlaştırılmış mesleklerdir. Bunlar doktorluk, genel bakımdan sorumlu hemşirelik, diş hekimliği, veteriner hekimlik, ebelik, eczacılık ve mimarlık meslekleridir.

42) Başvurunuz nasıl değerlendirilecektir?

Kural olarak, yeterliliğiniz diplomaların otomatik tanınması kurallarının alanına girmektedir (bkz. soru 43-44). Bu, ev sahibi Üye Devletin yetkili makamının sizin eğitimi kontrol edemeyeceği ve eğitimin içeriğine dair sizden belge talebinde bulunamayacağı anlamına gelmektedir.

Eğer yeterliliğinizi AB üyesi olmayan bir ülkede kazandıysanız fakat bir başka Üye Devlette yeterliliğinize tanınma sağladıysanız ve bu Üye Devlet, mesleğinizi sınırları içerisinde en az üç yıl boyunca icra ettiğinizi tasdik ediyorsa, yeterliliğinizin tanınması otomatik olarak gerçekleşmez ancak diplomaların tanınmasına dair genel kurallara tabi olursunuz (bkz. soru 45,49-60).

43) Otomatik tanınmadan faydalanabilmeniz için hangi koşulları sağlamalısınız?

-Doktorlar, genel bakımdan sorumlu hemşireler, diş hekimleri, veteriner hekimler ve eczacılar

2005/36/AT sayılı Direktifin V numaralı Ekinde şart koşulan yeterliliklere sahip olmalısınız (örneğin resmi yeterlilik ve buna ilave herhangi bir sertifika). Bu yeterlilik, 2005/36/AT sayılı Direktifte düzenlenen asgari eğitim koşullarını karşılayan bir eğitimi teyit etmelidir. Bu durum, Direktifin V numaralı Ekinde belirtilen referans tarihinden sonra eğitiminiz başladıysa geçerlidir.

Örnek: Eğer siz “attestato di formazione specifica in medicina generale” eğitimine sahip bir İtalyan doktorsanız ve yeterliliğinizi 31 Aralık 1994 tarihinden sonra kazandıysanız (V numaralı ekin 5.1.4 no’lu tablosuna bakınız); bu yeterlilik eğitiminizin direktifle uyumlu olduğunu gösterir ve otomatik tanınma prosedüründen yararlanırsınız.

-Ebeler

2005/36/AT sayılı Direktifin V numaralı Ekinde şart koşulan yeterliliklere sahip olmalısınız (örneğin resmi yeterlilik ve buna ilave herhangi bir sertifika). Bu yeterlilik, 2005/36/AT sayılı Direktifte düzenlenen asgari eğitim koşullarını karşılayan bir eğitimi teyit etmelidir. Bu durum, Direktifin V numaralı Ekinde belirtilen referans tarihinden sonra eğitiminiz başladıysa geçerlidir.

Otomatik tanınmadan yararlanıp yararlanamayacağınız aldığınız eğitimin türüne bağlıdır.

Eğer, ebelik konusunda en az iki sene boyunca veya en az 3600 saat tam zamanlı eğitim aldıysanız ve genel bakımdan sorumlu hemşirelik eğitimi bu eğitimi alabilmeniz için bir ön koşul ise otomatik tanınmadan faydalanabilirsiniz.

Öte yandan, eğer genel bakımdan sorumlu hemşirelik eğitimi aldıysanız ve bu eğitimin ardından 18 ay boyunca ebelik eğitimi aldıysanız, en az bir senelik profesyonel tecrübeniz yoksa otomatik tanınmadan faydalanamazsınız.

Son olarak, ebelik konusunda en az iki sene boyunca tam zamanlı eğitim aldıysanız ve mesleğe giriş için diploma, sertifika ya da yüksek öğretim kuruluşları ve üniversitelere giriş için gerekli diğer yeterliliklere sahip olmak gerekiyorsa, en az iki senelik profesyonel tecrübeniz yoksa otomatik tanınmadan faydalanamazsınız.

-Mimarlar

Otomatik tanınmadan yararlanıp yararlanamayacağınız aldığınız eğitimin türüne bağlıdır.

Otomatik tanınmadan yararlanabilmeniz için 2005/36/AT sayılı Direktifin V numaralı ekinde yer alan yeterliliğe sahip olmanız gerekir (örneğin resmi yeterlilik ve buna

ilave herhangi bir sertifika). Bu yeterlilik, ilgili Direktifte belirtilen minimum eğitim şartlarını karşılar nitelikte olmalıdır. Bu durum, yeterliliğinize dair eğitiminiz, V numaralı Ekte belirtilen referans akademik yıldan daha önce başlamadıysa geçerlidir.

Örnek: Eğer siz “Titulo oficial de arquitecto” yeterliliğini “Univesidad Europea de Madrid”de kazanmış bir İspanyol mimarsanız ve eğitiminize 1998/1999 akademik yılından daha önce başlamamışsanız (V numaralı ekin 5.1.7 no’lu tablosuna bakınız) otomatik tanınmadan faydalanabilirsiniz.

Öte yandan, “LAurea specialistica in architettura” yeterliliğini “Politecnico di Bari”de kazanmış bir İtalyan mimarsanız ve eğitiminize 1999/2000 akademik yılından önce başlamamış olsanız bile, İtalya’da bu yeterliliğe ek olarak kazanmanız gereken “Diploma di abilitazione all’esercizio indipendente della professione” belgesine sahip değilseniz (V numaralı ekin 5.1.7 no’lu tablosuna bakınız) otomatik tanınmadan faydalanamazsınız.

44) Yeterliliğinizi, ülkeniz Avrupa Birliğine katılmadan önce kazandıysanız otomatik tanınmadan faydalanabilir misiniz?

-Doktorlar, genel bakımdan sorumlu hemşireler, diş hekimleri, veteriner hekimler, ebeler ve eczacılar

Eğer yeterliliğinize dair eğitiminize, Direktifin V numaralı ekinde belirtilen referans tarihinden önce başladıysanız (örneğin genel bakımdan sorumlu hemşire olan bir Çek Cumhuriyeti vatandaşı için 1 Mayıs 2004 - Ek V, tablo 5.2.2) ve eğitiminiz asgari eğitim gerekliliklerini karşılamıyorsa bile, yeterliliğinize sahip olduğunuz Üye Ülkede son 5 yıl içinde aralıksız olarak en az 3 yıl görevinizi etkin ve yasal bir şekilde yerine getirdiğinize dair bir tasdikname almanız halinde, otomatik tanınmadan faydalanabilirsiniz. Ancak yeterliliğiniz Direktifte yer alan kazanılmış haklara ilişkin hükümlerden birinin konusu olan mesleklere dairse (örneğin eski Yugoslavya’da ve Doğu Almanya’da kazanılmış yeterlilikler) otomatik tanınmadan faydalanabilmeniz için mesleki tecrübelerle ilişkin gerekli koşulları karşılamanız ve destekleyici bildirimleri yerine getirmeniz gereklidir.

-Mimarlar

Eğer yeterliliğinize dair eğitiminize Direktifin V numaralı ekinde belirtilen referans akademik yıldan önce başladıysanız (örneğin Maltalı bir mimar için 2007/2008 akademik yılından önce- Ek V tablo 5.7.1) ve bu eğitim Direktifle öngörülen asgari eğitim koşullarını karşılamıyorsa bile, kazanılmış haklar prensibine dayanarak otomatik tanınmadan yararlanmanız mümkündür. Bu haktan yararlanmanız Direktif’in VI numaralı ekinde yer alan yeterliliklere (resmi yeterlilik ve buna ilave herhangi bir sertifika) haiz olmanız şartına bağlıdır. Eğitiminiz Direktifin V Numaralı ekinde belirtilen referans akademik yıldan önce başlamamış olmalıdır.

Ayrıca, yeterliliğiniz Direktif'in V ve VI numaralı Eklerinde belirtilen eğitimlere dayanmıyorsa bile otomatik tanınmadan faydalanmanız mümkündür. Bunun için, yeterliliğinizi kazandığınız Üye Ülkeden, Direktifte şart koşulan tarihten önce mimar unvanını kullanmaya yetkili olduğunuzu gösteren ve son beş yıl içinde aralıksız olarak en az üç yıl yasal ve etkin bir şekilde mesleğinizi icra ettiğinizi belirten bir tasdikname almanız gerekir. Ancak yeterliliğiniz, Direktifte yer alan kazanılmış haklara ilişkin bir hüküm kapsamında ise (örneğin eski Yugoslavya'da ve Doğu Almanya'da kazanılmış yeterlilikler) mesleki tecrübelerle dair gerekli koşulları ve destekleyici bildirimleri yerine getirmeniz durumunda otomatik tanınmadan faydalanabilirsiniz.

45) Eğer otomatik tanınmayı kazanamazsanız, tanınma için ne gibi bir prosedür uygulanacaktır?

Otomatik tanınma hakkını kazanamadığınızda, tanınma genel sistem dahilinde gerçekleşecektir (bkz. soru 49-60).

Direktifte genel kurallar dahilinde yeterliliklerin tanınmasını ilişkin tamamlayıcı herhangi bir düzenleme yoksa, istisnai durumlar hariç olmak üzere; tanınmanın genel kurallar kapsamında değerlendirilmemesi de mümkündür (Başlık III Bölüm I). Bu gibi bir durumda, yeterliliğinizi Anlaşmanın iş kurma hakkını düzenleyen 49. Maddesi(Eski 43. Madde) uyarınca tanıtmaya hakkına sahipsiniz. Bu gibi vakalarda yetkili makam, Anlaşma temelinde, sizin almış olduğunuz eğitimi ulusal eğitim gereklilikleriyle karşılaştırmak ve bunu yaparken de sizin mesleki tecrübelerinizi ve ilave eğitimlerinizi dikkate almak zorundadır. Yetkili makam, eğer farklılıklar tespit ederse sizden bu farklılıkları telafi etmenizi isteyebilir (örneğin bir sınava girmeniz, stajyerlik yapmanız, ilave eğitimler almanız gerekebilir).

B.3 Ticaret, sanayi ve işletme alanındaki meslekler

Eğer IV numaralı Ekte belirtilen faaliyetleri icra etmek istiyorsanız, yeterliliklerinizin otomatik tanınmadan faydalanmasını, mesleki geçmişiniz bağlamında sağlayabilirsiniz, bunun için Direktifte bildirilen koşulları sağlamanız gerekmektedir.

46) Başvurunuz nasıl değerlendirilecek?

Sağladığınız belgeler ışığında, ev sahibi Üye Devletin yetkili makamı, otomatik tanınmadan faydalanabilmek için gerekli koşulları taşıyıp taşımadığınızı değerlendirecektir.

47) Otomatik tanınmadan faydalanabilmek için hangi koşulları taşımalısınız?

İcra etmek istediğiniz faaliyete göre sahip olmanız gereken mesleki tecrübeler (eğitime dair koşullar ile birlikte) Direktifin 17,18 ve 19. Maddelerinde belirtilmiştir. Söz konusu mesleki tecrübeniz ev sahibi Üye Devlette icra etmek istediğiniz meslekle ilgili olmalıdır. Direktif, bu tecrübeleri türler (kendi işinde çalışan, işveren, çalışan, vb.) ve süreler (kaç yıllık mesleki tecrübenizin olduğu, mesleki tecrübenizin bittiği

tarikh, vb.) temelinde tanımlamıştır. Bazı belli durumlarda Direktif, tanımlanmış bazı ön yeterlilikler talep edebilir.

Örneğin; estetikle alakalı faaliyetler IV numaralı Ekin, 4 numaralı bölümünün altındaki, III numaralı listede sıralanmıştır. Bu alandaki faaliyetler, Direktifin 19. maddesine tabidir. Eğer siz Almanya’da aralıksız olmak üzere en az üç yıl kendi işyerinizde güzellik uzmanı olarak çalıştıysanız (bu faaliyetin on seneden uzun bir süre önce sonlanmamış olması kaydıyla), sadece mesleki tecrübenize dayanarak Yunanistan’da otomatik tanınma hakkından faydalanabilirsiniz.

Diğer yandan, kuaförlükle alakalı faaliyetler IV numaralı Ekin, 3 numaralı bölümünün altındaki I numaralı listede sıralanmıştır. Bu alandaki faaliyetler, Direktifin 17. Maddesine tabidir. Eğer Almanya’da aralıksız olarak en az üç sene kendi işinizde kuaför olarak çalıştıysanız, bu sizin doğrudan Yunanistan’da otomatik tanınmaya tabi olmanızı sağlamaz. Otomatik tanınmayı sağlayabilmeniz için ya Almanya tarafından tanınan 3 senelik öncül eğitime sahip olduğunuzu belgelemeniz ya da en az 5 sene boyunca kuaför olarak istihdam edildiğinizi ispatlamanız gerekir. Otomatik tanınmadan faydalanabilmeniz için bir diğer yolu da Almanya’da kendi işinizde veya istihdam edilerek aralıksız olarak en az 6 senelik tecrübeye sahip olduğunuzu veya iki senelik tanınmış eğitimin ardından gelen dört senelik mesleki tecrübeye sahip olduğunuzu belgelemeniz gerekir.

48) Eğer otomatik tanınmayı kazanamazsanız hangi prosedür uygulanacaktır?

Eğer ev sahibi Üye Devlet’te yürütmek istediğiniz faaliyet, Direktif’in IV numaralı ekinde belirtilmiş ancak siz otomatik tanınmadan faydalanmak için gerekli olan mesleki tecrübeye dair koşulları yerine getiremiyorsanız, tanınmaya dair genel kurallara tabi olursunuz (bkz. soru 49-60).

Örnek: eğer sadece bir senelik mesleki tecrübeye sahip güzellik uzmanıysanız, tanınmaya dair genel kurallara tabisinizdir.

B.4 Genel sisteme tabi meslekler

Bu kısım otomatik tanınma için sağlanan iki sistemden de (B.2 ve B.3 bölümlerinde açıklanan meslekler) faydalanamayan meslekleri kapsamaktadır.

49) Başvurunuz nasıl değerlendirilecektir?

Yeterliliğinizi kontrol etmekle sorumlu olan yetkili makam, öncelikle tanınması için başvuruda bulunduğunuz yeterliliğin, düzenlenmiş olduğu bir Üye Devletten alınıp alınmadığını kontrol eder. Eğer yeterliliğinizi aldığınız Üye Devlet bu mesleği ve bu mesleğe yönelik hazırlayıcı eğitimi düzenlememişse, yetkili makam sizden son on yıl içinde en az iki yıl boyunca bu mesleği icra ettiğinizi kanıtlamanızı istemeye yetkilidir(bkz. soru 9 ve 12). Bunu kanıtlayamazsanız veya bu mesleki tecrübeye sahip değilseniz, yetkili makam Direktifin tanınmaya yönelik hükümlerini uygulamamaya yetkilidir.

Yeterliliğinizi eğer bir üçüncü ülkede kazandıysanız, yetkili makam yeterliliğinizi ilk kez tanıyan Üye Devlet'te en az 3 sene boyunca mesleğinizi icra edip etmediğinizi kontrol edecektir. Bu mesleki tecrübe, söz konusu Üye Devlet tarafından verilen bir sertifika ile tasdik edilmelidir. Direktifin hükümlerinden faydalanmanız ancak bu şekilde mümkün olacaktır.

Yetkili makam daha sonra yeterliliğinizin düzeyini, Direktif hükümlerinin belirlediği kriterler çerçevesinde kontrol edecektir. Direktif'in 11. Maddesi yeterlilik düzeylerini 5 seviyeye ayırmaktadır. Bu seviyeler eğitim sürelerinin uzunluğuna ve seviyesine göre, "a", "b", "c", "d", "e" seviyeleri adı altında beşe ayrılmıştır. "a" Seviyesi en alt seviyeyi ifade eder iken "e" seviyesi en üst seviyedir.

Direktif uyarınca yetkili makam yeterliliğinizin tanınmasına yönelik yaptığınız başvuruyu, eğer yeterliliğiniz ulusal düzeyde aynı veya bir alt seviye yeterlilik seviyesinde sınıflandırılmışsa, reddedemez (bkz.soru50-52).

Örnek: Ev sahibi Üye Devlette gerekli yeterlilik seviyesi "c" olarak sınıflandırıldıysa; ve sizin yeterliliğiniz "b" veya "c" seviyesinde sınıflandırıldıysa Direktif uygulanır. Diğer yandan, yeterliliğiniz "a" seviyesine sahipse, Direktif size uygulanamaz çünkü sizin yeterliliğiniz ve ev sahibi Üye Devlet yeterliliği arasında fark çok fazladır.

Ancak, ev sahibi Üye Ülkede mesleki yeterlilik 4 yıllık bir eğitimden sonra veriliyor ve derecesi "e" ise bu kuralın bir istisnası bulunmaktadır. Bu durumda, aldığınız yeterlilik e, d veya c derecesinde ise, bunların altında kalan dereceler için olduğu gibi, yetkili makaman yeterliliğinizi tanımayı reddetmesi mümkün değildir.

Yeterliliğinizin derecesini veya ev sahibi Üye Ülke tarafından yeterlilik için aranan dereceyi öğrenmek için, aşağıdaki web adresinde yer alan veri tabanına başvurabilirsiniz:

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/regprof/index.cfm?newlang=en

Ayrıca, aşağıdaki adresten ulusal temas noktası ile irtibat kurabilirsiniz:

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/docs/contact-points/info-points_en.pdf

Daha sonra, yetkili makam aldığınız eğitim ile ulusal eğitim arasında önemli farklılıklar bulunup bulunmadığını kontrol etmek için karşılaştıracaktır. Önemli farklılıklar ifadesi, mesleğin icrası için gerekli hususlar yönünden büyük farklılıklar olması anlamına gelmektedir.

Eğer yetkili makam aldığınız eğitim ile ulusal eğitim arasında önemli farklılıklar tespit ederse, bu durumda yetkili makamın bu farklılıkların mesleki deneyiminiz veya aldığınız ilave eğitimler ile telafi edilemeyeceğini kontrol etmesi gerekmektedir. Bu nedenle, yetkili makama mümkün olduğu ölçüde çok bilgi sağlanması önemlidir.

Bu kontrolleri gerçekleştirdikten sonra, yetkili makam usulüne uygun olarak gerekçelendirilmesi gereken bir karar alacaktır.

50) Yetkili makam hangi kararı alabilir?

1) Yeterliliğinizi tanımaya karar verebilir (bkz. soru 41).

2) Yeterliliğinizi tanımayı reddedebilir. Ancak, bunu yalnızca istisnai durumlarda yapabilir. Örneğin, yeterliliğinizin tanınması için başvurduğunuz mesleğin, yeterlilik sahibi olduğunuz meslekle aynı olmadığı ortaya çıkmışsa, red kararı haklı bir gerekçeye dayanmış olacaktır.

Diğer taraftan, örneğin sahip olduğunuz yeterlilik ile ev sahibi Üye Ülke yeterliliği arasındaki farkın çok fazla olması durumunda veya mesleğinizin ya da mesleğinize yönelik aldığınız eğitimin bir Üye Ülkede düzenlenmemiş olması halinde aranılan iki yıllık mesleki tecrübe şartına sahip olmamanız durumunda, red kararının haklı bir gerekçesi olmayacaktır. Bu durumlarda, yetkili makam Direktif'i uygulamakla yükümlü değildir fakat Anlaşma temelinde, mesleki deneyiminizi ve diğer ilave eğitimleri de dikkate alarak, almış olduğunuz eğitimi ulusal eğitim ile karşılaştırmak zorundadır. Eğer yetkili makam herhangi bir fark tespit ederse, sizden bu farkı, örneğin bir test, stajyerlik veya ilave bir eğitim programı yoluyla, kapatmanızı isteyebilir.

3) Almış olduğunuz eğitim ile ulusal eğitim arasında önemli farklılıklar tespit etmesi ve bu farklılıkların sahip olduğunuz mesleki deneyim ve/veya aldığınız ilave eğitim ile telafi edilememesi durumunda, yetkili makam yeterliliğiniz tanımadan önce sizden ilave tedbirler almanızı talep edebilir(bkz. soru 51-52).

51) Yetkili makam sizden başka neler yapmanızı isteyebilir?

Yetkili makam sizi bir yetenek testine girmekle veya en fazla 3 yıl süreli adaptasyon stajını tamamlamakla yükümlü kılabilir.

52) Eğer bir yetenek testine girmeniz veya adaptasyon stajını tamamlamanız şart koşulmuşsa, hangi şartın yerine getirileceğine yetkili makam mı karar verir?

Kural olarak, hayır. Yetenek testi ile 3 yıllık adaptasyon stajı arasında seçim yapmak size bağlıdır. Ancak, aşağıdaki durumlarda bu kuralın istisnaları bulunmaktadır:

- Hukuk alanındaki meslekler için,
- Eğitim koşulları uyumlaştırılmış ancak otomatik tanıma yönteminden faydalanamayan, uzman hemşirelik dışındaki meslekler (bkz. soru 42-45),
- Otomatik tanıma yönteminden faydalanamayan (46 ile 48 arasındaki sorulara bkz.) 2005/36/EC sayılı Direktife ilave EK IV’de atıf yapılan ticaret, sanayi veya işletme alanlarındaki meslekler ve kendilerini serbest meslek sahibi veya işveren olarak tanımlayanlar, eğer bu kişilerin mesleki faaliyetleri, ev sahibi ülke vatandaşları için de aynı gerekliliğin olması şartıyla, yürürlükteki özel ulusal kurallara ilişkin bilgi sahibi olmayı ve bunların uygulanmasını gerektiriyorsa;
- Aşağıdaki Üye Ülkelerde, aşağıdaki meslekler için yetkili makamın, yetenek testine girmeyi zorunlu hale getirme yetkisi vardır:
 - Fransa: kayak öğretmeni, dalış öğretmeni, paraşütçülük öğretmeni, yüksek irtifa dağcılık rehberi, mağara keşif rehberi;
 - Avusturya: Alp dağları kayak öğretmeni, ülkelerarası kayak öğretmeni, kayak rehberi, dağcılık rehberi;
 - İtalya: kayak öğretmeni, dağcılık REHBERİ;
 - Almanya (Bavyera): kayak öğretmeni, ülkelerarası kayak öğretmeni, kayak rehberi ve dağcılık rehberi;
 - Belçika: özel dedektif.

53) Yetenek testi veya adaptasyon stajına nasıl hazırlanabilirsiniz?

Yetenek testi ile ilgili olarak, verilen hazırlık kursları, önerilen okuma listesi ve/veya (varsa) deneme testleri hakkında yetkili makam ya da irtibat kişisi size bilgi verebilir.

Adaptasyon stajı ile ilgili olarak, yetkili makam ya da temas noktası başarıyla tamamlanan staj sonunda öğrenilen dersler hakkında bilgilendirebilir veya (varsa) tavsiye edilen okuma listesi verebilir.

54) Adaptasyon stajını siz mi ayarlamalısınız?

Yetkili makam, adaptasyon stajı düzenleme görevini yetkilendirilmiş kurumlara ve/veya eğitim danışmanlarına verebilir. Yetkili makam size, yapmak istediğiniz meslek için düzenlenecek adaptasyon stajından sorumlu kurum/kişilerin listesini vermek zorundadır. Mümkün olduğu ölçüde, listede yer alan staj sorumlusunu ve stajın yapılacağı yeri seçmekte serbest olmalısınız.

Her halükarda, adaptasyon stajının koşulları çok fazla kısıtlayıcı olmamalıdır. Adaptasyon stajının yeri engel oluşturmayacak bir coğrafi uzaklıkta olmalıdır.

55) Adaptasyon stajında neler vardır?

Adaptasyon stajı yetkin bir uzman gözetiminde olmalı ve ilave eğitimle desteklenmelidir. Bu sürecin sonunda, hakkınızda bir değerlendirme yapılmaktadır.

56) Adaptasyon stajı süresince size ödeme yapılabilir mi?

Ev sahibi ülkenin ulusal yapıları içinde mümkün ise, adaptasyon sürecinde size ödeme yapılabilir. Ancak, bu bir hak teşkil etmemektedir.

57) Yetenek Testinde neler vardır?

Yetenek testinin tek amacı mesleki bilginizi ölçmek olmalıdır ve test yalnızca, önemli farklılıklar olduğu tespit edilen mesleğin icrası için gerekli konuları kapsayabilir. Bu konular, yetkili makam tarafından alınan kararda açıkça belirtilmelidir; bu konulara bahse konu meslek için geçerli mesleki kurallara ilişkin bilgi dahil olabilir.

Yetenek testi teorik (örneğin: yazılı sınav) veya pratik (yamaçlarda kayak testi gibi) olabilir.

58) Bir yılda kaç tane yetenek testi yapılabilir?

Kural olarak, yetenek testinin sayısı yapılan başvuru sayısına bağlıdır. Buna bakılmaksızın, her yıl en az iki yetenek testi yapılmalıdır.

Kayak öğretmenliği mesleği gibi sezonluk faaliyetler için test esasen yılın ilk yarısında gerçekleştirilmelidir.

59) Yetenek testine birden fazla girebilir misiniz?

Evet, eğer testi geçemediyseniz, teste tekrar girmenize izin verilmesi gerekmektedir. Ancak, sınava kaç defa girebileceğinizi, ulusal düzeyde uygulanan kuralları dikkate alarak, belirleyen ev sahibi Üye Ülkedir.

60) Yetkili makam yetenek testi veya adaptasyon stajından başlayarak ne kadar sürede kararını vermelidir?

Direktifte herhangi bir süre belirlenmemiştir, ancak yetkili makam olabildiğince çabuk karar almalıdır.

III. MALİYETLER

61) Sizden, başvurunuzun işleme alınmasından kaynaklanan maliyetlere katkı vermeniz istenebilir mi?

Eğer hizmet sunumu çerçevesindeki deklarasyon kapsamına giriyorsanız, sizden parasal katkı vermeniz istenemez (23 üncü soru, A.2 alt başlığına bkz.). Aslında, bu durumda ev sahibi üye ülkenin yetkili makamı başvurunuzu işleme almak zorunda değildir.

Diğer taraftan, diğer durumlarda başvurunuzun işleme alınması için bir ücret ödemeniz gerekebilir. Ancak, bu ücret sunulan hizmetin gerçek maliyetini geçemez ve bu ücretin benzer durumlardaki ev sahibi ülke vatandaşları tarafından ödenen ücrete denk olması gerekmektedir.

62) Sizden yetenek testi veya adaptasyon stajı için parasal katkıda bulunmanız istenebilir mi?

Yetenek testi veya adaptasyon stajı düzenlenmesi için sizden ücret ödemeniz talep edilebilir. Ancak, bu ücret sunulan hizmetin gerçek maliyetini geçemez ve bu ücretin benzer durumlardaki ev sahibi ülke vatandaşları tarafından ödenen ücrete denk olması gerekmektedir.

IV. İTİRAZ

63) Temyize gitmek bakımından haklarınız nelerdir?

Başvurunuzun reddedilmesine (veya yetenek testi veya adaptasyon stajı gibi ilave tedbirler almanıza) dair kararlarda reddedilme gerekçesinin belirtilmesi gerekmektedir. Şayet gerekçe belirtilmemişse, yetkili makamdan kararının gerekçelerine ilişkin bilgi isteme hakkınız bulunmaktadır. Şayet size gerekçeler hakkında bilgi verilmezse – veya bu gerekçelere itiraz etmek isterseniz – kararın Topluluk hukukuna uygun olup olmadığını teyit ettirmek için kararı ev sahibi Üye Ülkedeki bir mahkemede veya hakem heyetinde temyize götürme hakkınız bulunmaktadır.

İş kurma kuralları kapsamında (bkz. bölüm II), yukarıda belirtilen süre içinde bir karar verilmemiş olması durumunda da itiraz hakkınız bulunmaktadır. Aslında, bir karar alınmadan önce mesleğinizi ev sahibi Üye Ülkede icra etme hakkınız bulunmamaktadır. Ancak hizmet sunumu serbestisine ilişkin kurallar kapsamında (bkz. bölüm I), yukarıda belirtilen süre içinde bir karar verilmemiş olması durumunda, hizmet sunma hakkınız bulunduğundan itiraz yoluna başvurmaya gerek bulunmamaktadır.

Bazı Üye Ülkelerde, aynı zamanda idari itiraz yoluna başvurabilirsiniz. Temas noktası size ulusal düzeyde geçerli olan itiraz yollarına ilişkin gerekli bütün bilgileri verebilir:

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/docs/contact-points/info-points_en.pdf

V. DİL KOŞULLARI

64) Sizden ev sahibi Üye Ülkenin dilini biliyor olmanız istenebilir mi?

Ev sahibi Üye Ülke, icra etmek istediğiniz mesleğin niteliği bunu gerektiriyorsa sizden kendi dilini bilmenizi talep edebilir. Her halükarda, dil koşulları, objektif olarak söz konusu mesleğin icrası için gerekli olan seviyeden (kelime, sözel ve/veya yazılı bilgi, aktif ve/veya pasif) fazla olamaz.

Aynı zamanda, düzenlenen meslek ne olursa olsun, başvurunuz ev sahibi Üye Ülkenin dil(ler)inde(n) (birinde) işleme alınacağını ve girmeniz gereken herhangi bir yetenek testi (bkz. soru 51-52) da benzer şekilde o dilde olacağını bilmesi gerekmektedir.

Yeterliliğinizin tanınmasına ilişkin prosedür ve dil becerilerinizi ölçen herhangi bir test iki farklı yöntemdir. Mesleki yeterliliğinizin tanınması uygun dil becerisine sahip olmadığınız gerekçesiyle reddedilemez veya ertelenemez.

Ancak, dil becerisi mesleğin bir parçası olduğunda (örneğin, konuşma terapisti ve ev sahibi ülkenin dilini öğreten öğretmen için) bu kuralın bir istisnası vardır.

65) Bir dil sınavı sistematik olarak zorunlu hale getirilebilir mi?

Ev sahibi Üye Ülke sizi sistematik olarak bir dil sınavına tabi tutamaz. Aşağıdaki her bir belge, dil becerisinin kanıtlanması için yeterli delil teşkil etmektedir.

- Ev sahibi Üye Ülkenin dilinde alınmış bir yeterlilik belgesinin kopyası;
- Ev sahibi Üye Ülkenin dilinin bilindiğini gösteren bir yeterlilik belgesinin (örneğin, üniversite diploması, ticaret odası belgesi, Goethe Enstitüsü gibi tanınmış dil kurumları tarafından verilen yeterlilik belgeleri, vb.) kopyası;
- Ev sahibi Üye Ülkede önceki mesleki deneyime ilişkin belge;

Bu belgelerden birini sağlayamazsanız, sizden bir mülakata veya teste (sözlü ve/veya yazılı) girmeniz istenebilir.

VII. BİR SORUN OLDUĞUNDA KİMİNLE İRTİBAT KURULMALIDIR?

66) Ulusal düzeyde size kim yardımcı olabilir?

1) Eğer mesleki yeterliliğinizin tanınması konusunda herhangi bir güçlükle karşılaşırsanız, ulusal **temas noktasına** başvurabilirsiniz.

2) Aynı zamanda, **Vatandaş Rehberlik Hizmeti**'ne (Citizen SignPost Service - CSS) başvurabilirsiniz.

Bu Hizmet, Avrupa vatandaşı olarak sahip olduğunuz haklara ilişkin ücretsiz ve kişiye özel tavsiyelerde bulunan bir **bağımsız hukuk uzmanları** grubudur. Cevaplar kendi dilinizde ve talebinizden itibaren **bir hafta içinde** verilmektedir.

Bu hizmet hakkında daha fazla bilgiye aşağıdaki web adresinden ulaşabilirsiniz:

http://ec.europa.eu/citizenrights/front_end/index_en.htm

Ayrıca, SOLVIT ağına başvuruda bulunabilirsiniz.

SOLVIT bir online sorun çözme ağıdır: AB Üye Devletleri, iç pazara ilişkin müktesebatın yetkililer tarafından yeterince uygulanmamasından kaynaklanan sorunlara pragmatik bir çözüm bulmak için bu aracı kullanarak işbirliği yapmaktadır. Her AB Üye Ülkesinde (ve aynı zamanda Norveç, İzlanda ve Lihtenştayn'da) bir SOLVIT merkezi bulunmaktadır. Bu merkezler ulusal idarenin bir parçasıdır ve 10 haftalık kısa bir zaman içinde gerçek sorunlara gerçek çözümler sunmayı amaçlamaktadırlar. SOLVIT tarafından sunulan hizmetler ücretsizdir. Ancak, SOLVIT'e başvuruda bulunduğunuzda itiraz için ulusal düzeyde öngörülen başvuru sürelerinin ertelenmediğini göz önünde bulundurmalısınız. Diğer taraftan, ulusal düzeyde bir itirazda bulunmaya karar verdiyseniz, artık SOLVIT'e başvuramazsınız.

SOLVIT hakkında bilgiye aşağıdaki web adresinden ulaşılabilir:

http://ec.europa.eu/solvit/site/index_en.htm

